

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 17 nov. 1950

Voor Van Maarseveen persoonlijk, mede voor Stikker en s'Jacob persoonlijk. Vervolg mijn SP 96.

Moge naar aanleiding van Uw 386 volgende opmerken:

1. Simatupang acht niet mogelijk dat met terugvoeren Ambonezen naar Ambon begin kan gemaakt avant eind December. Hij wees daarbij op dat guerilla op Ambon nog voortduurt en dat thans reeds vele duizenden daklozen op eiland.
2. Ook van dienstneming Ambonezen in APRI waartoe RI inderdaad bereid mogelijkheid open te stellen, valt niet te verwachten dat velen daartoe zullen overgaan zolang de toestand op Ambon niet tot rust is gekomen. De meeste Ambonezen zullen eerst naar Ambon willen terugkeren en eerst daarna overwegen of zij bij APRI dienst willen nemen.
3. Nu het alternatieve voorstel van Simatupang, genoemd in mijn SP 94 (dat overeenkomt met het voorstel van Natsir) blijkens Uw 386 niet wordt aanvaard, zal derhalve verblijf van H-brigade zich tot na jaarswisseling moeten uitstrekken. Ik merk hierbij op dat aan Alons in privégesprek met Simatupang gebleken is dat ook deze de oorspronkelijke oplossing van coördinatie van vertrek KL met terugkeer Ambonezen eigenlijk prefereert boven alternatieve voorstel doch zich, daar Bihin in bespreking van 15 November aanwezig, verplicht achtte nadruk te leggen op alternatieve voorstel.
4. Aangezien huidige KL-bestand reeds beneden critieke aantal van 5000 gedaald is, zal het, daar repatriëring van Ambonezen op 31 December nog maar net zal zijn begonnen en dan dus nog vrij groot aantal KL nodig zal zijn, niet mogelijk zijn uit hier nog aanwezige militairen voldoende aantal vrijwilligers voor aanblijven recruterem.
5. Indienen van wetsvoorstel als door U bedoeld zal derhalve noodzakelijk zijn. Inderdaad is daaraan verbonden publiciteit groot bezwaar voor RI. Alons heeft met Simatupang overlegd of dit bezwaar zou vervallen indien in toelichting als grond uitsluitend zou gesteld scheepstechnische onmogelijkheid om alle KL-troepen avant 31 December repatriëren en derhalve van enig verband tussen aanblijven van KL en Ambonezen in kampen niet zou gerept. Simatupang zeide dat deze oplossing desnoods acceptabel zou zijn. Hij meende echter dat een en ander nog geruislozer zou kunnen geschieden indien wetsontwerp werd voorgesteld als maatregel nodig in kader van vorming van een internationaal leger. Uiteraard kan ik niet beoordelen of zulks mogelijk is.
6. Order tot gedwongen gezinsscheiding is door legerleiding uitgevaardigd.
7. Tenslotte moge ik nog vermelden dat Simatupang aan Alons heeft te kennen gegeven dat repatriëring Ambonezen waarschijnlijk met minder kans op onlusten zou verlopen indien de Nederlandse Regering er toe zou kunnen overgaan 100 van de het sterkst tegen RI gekanten onder Ambonezen tijdelijk naar Nederland over te brengen. Met gezinnen zou dit neerkomen op afvoer naar Nederland van ca. 350 personen. Gaarne hierover Uw oordeel.